

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2015/16:52

SVERIGES
RIKSDAG

Torsdagen den 30 juni

---

§ 1 Återrapportering från Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Återrapportering från möte i Europeiska rådet den 28 juni 2016
samt från informellt möte med EU:s stats- och regeringschefer den
29 juni 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God eftermiddag! Riksdagens EU-nämnd sammanträder, och vi har i dag statsministern här som gör en återrapportering från Europeiska rådet. Välkommen, statsministern!

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Låt mig inleda med att fördöma de fasansfulla attackerna på Atatürkflygplatsen i Istanbul. Återigen har Turkiet drabbats mycket hårt. Vi tänker på offren och på deras familjer och anhöriga. Vi tänker på hela det turkiska folket, som har drabbats av detta.

Detta påminner oss återigen om vår sårbarhet. Det påminner oss också om att vi aldrig får vila i arbetet mot terrorismen. Det är fruktansvärt.

Europeiska rådet har nu sammanträtt för första gången sedan Storbritannien röstade för att lämna unionen. Vi möttes dels formellt i tisdags, dels igår när det var ett informellt möte med de 27 regerings- och statscheferna utan Storbritanniens premiärminister David Cameron.

Europeiska rådet antog slutsatser om migration, ekonomiska frågor och externa relationer. Diskussionerna kring de här frågorna var ganska korta. Det gjordes några smärre justeringar i slutsatserna, men vi kommer att återkomma till alla frågor under hösten.

Låt mig ändå från det här mötet nämna tre saker.

För det första: Vi hade en bra diskussion om handel. Jag upplever att det finns ett starkt stöd för fortsatta förhandlingar om ett frihandelsavtal med USA. Det är dock inte helt utan problem i några länder, vilket vi känner till. Där är diskussionen lite tuffare. Men förhandlingarna fortsätter, och det kommer en riktig avstämning av frågan i höst.

För det andra: Tysklands förbundskansler Merkel och Frankrikes president Hollande redogjorde för genomförandet, eller kanske man ska säga brister i genomförandet, av Minsköverenskommelserna. Det blev inget tillägg till slutsatserna i den här delen. Vägen ligger öppen för fortsatta sanktioner, och det välkomnar jag mycket.

För det tredje: Slutsatserna om migrationen visar på framsteg, inte minst när det gäller genomförandet av Turkietöverenskommelsen och också uppgörelsen om en förstärkning av EU:s yttre gränser. Samtidigt är utmaningarna stora, och genomförandet måste, som vi har pratat om förut, blir mycket bättre. Det är någonting som regeringen tillsammans med andra länder också kommer att fortsätta att driva på.

Huvudfrågan var dock naturligtvis den brittiska folkomröstningen om EU-medlemskapet. På tisdag kväll redogjorde premiärminister Cameron närmare för resultatet. Han bekräftade också att notifieringen inte kommer att ske förrän en ny premiärminister är på plats, vilket väntas ske i höst. De har uttryckt att Tory senast den 9 september kommer att ha en ny ledare vald, och därefter ska en premiärminister tillsättas.

Sverige och flera andra medlemsländer framförde betydelsen av att den här processen blir klar, att processen så snart som möjligt läggs fast och att det behövs en tidtabell. Samtidigt står det klart utifrån det som framfördes under middagen att det fortfarande finns flera frågetecken kring denna process.

Jag vill ändå säga att det var en bra och konstruktiv diskussion. Tonen var sådan. Nu är det viktigt att vi verkligen tar ansvar både för EU som sådant och för EU:s relation och fortsatta samarbete med britterna.

I går möttes stats- och regeringscheferna alltså informellt utan den brittiske premiärministern för att diskutera den fortsatta processen. Till sammans gjorde vi då ett uttalande där vi beklagar britternas beslut och samtidigt konstaterar att EU:s lagstiftning vad gäller rättigheter och skyldigheter gäller fortsättningsvis också i Storbritannien.

Vi sa också att utträdesprocessen måste vara ordnad. Notifiering bör ske så snabbt som möjligt för att minska osäkerhet och instabilitet. Det var vi helt överens om. Vi var också överens om att det inte blir några förhandlingar förrän notifieringen har gjorts.

Vi ska så långt som möjligt behålla bra och fungerande relationer mellan EU och Storbritannien. Samtidigt är det klart att det får konsekvenser om ett land lämnar unionen. Relationen blir en annan, och i uttalandet framfördes att en förutsättning också för att ta del av den inre marknaden är att acceptera de fyra rörligheterna. Det budskapet var också tydligt i mötet med Cameron.

Det är viktigt att EU står enat, och det gav alla uttryck för. Det är inte tid för fördragsförändringar eller diskussioner om mer överstatlighet eller förändring av mandat, utan vi var eniga om att vi behöver få ett EU som fungerar och som levererar i de frågor där människor förväntar sig resultat. Det gäller bland annat vår säkerhet. Det gäller ett gemensamt ansvar för flyktingmottagande. Det gäller att skapa fler jobb med sjysta villkor och sjysta löner.

Det handlar, för att uttrycka sig kort, om ett medborgarnas Europa.

Vi är överens om att britternas val är en väckarklocka, och det enda som kommer att vinna brett stöd är ett EU som visar resultat direkt i människors vardag.

Det har samtidigt skapats ett momentum för framtidsdiskussion, och den kommer att påbörjas vid ett extra informellt möte mellan de 27 stats- och regeringscheferna i Bratislava i september.

Detta, fru ordförande, var min rapportering från mötet.

Jag ger nu ordet till partiernas företrädare. Vi tar den första rundan i storleksordning, och därefter får de ledamöter som har frågor till statsministern om vad som har skett på toppmötet ordet.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Fru ordförande! Jag vill tacka statsministern för återrapporten från Europeiska rådet.

Inledningsvis vill jag självklart instämma i statsministerns kondoleanser till det turkiska folket, till offren och till de anhöriga. Det här visar verkligen att vi behöver ta krafttag mot terrorism och fortsätta det arbetet ännu mer kraftfullt.

Jag förstår att de flesta frågor som det egentligen skulle handla om – migration och annat – kom lite på undantag och kommer att komma tillbaka i september. Men jag är trots allt glad över att man befäster samarbetet med Turkiet och att Minsköverenskommelsen fortfarande ligger kvar. Sedan kommer de viktigaste diskussionerna om det här att komma tillbaka i september.

När det gäller Storbritannien är det rimligt att avvakta, även om det kommer att ske till hösten, att Storbritannien notifierar och säger att man går in med en formell ansökan om att lämna Europeiska unionen. Det handlar självklart också om att få till stånd goda relationer till Storbritannien som verkligen har varit och är en god vän till oss.

Det har dock framstått som lite konstigt när brittiska företrädare har varit ute och sagt att folkomröstningsresultatet inte kommer att förändra någonting. Britter ska kunna resa precis som tidigare och studera precis som tidigare medan andra européer inte ska ha den möjligheten i Storbritannien. Detta är självklart en helt omöjlig situation, och jag är därför väldigt glad att Europeiska rådet slog fast att grunden är att de fyra friheterna ska gälla.

En annan sak är att vi måste ha en diskussion, men inte just nu, om att den fria rörligheten aldrig kan överordnas mänskliga rättigheter, till exempel fackliga rättigheter. Men det är en diskussion som vi måste ta sedan när fördraget en gång ska förändras. Att lyfta upp den frågan nu kommer ju bara att stöka till det ännu mer och kanske också äventyra denna väldigt viktiga fråga.

Detta har i och för sig inte toppmötet diskuterat, men jag måste instämma med en brittisk parlamentariker som säger att den inrikespolitiska situationen i Storbritannien verkligen får *House of Cards* att blekna. Det är stora omvälvningar på gång i Storbritannien just nu.

Slutligen vill jag bara säga att jag verkligen välkomnar att Europeiska rådet har sagt ned fötterna ordentligt och avvisar ytterligare förslag om överstatlighet av federativ karaktär. Vi måste i stället göra det vi gör på ett bättre sätt.

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag instämmer i de kondoleanser som statsministern lade fram. Det är avskyvärda terrordåd i Istanbul med många oskyldiga offer. Vi känner med de drabbade och deras anhöriga.

Tyvärr är terrorismen ständigt närvarande, och det visar också vikten av att vi faktiskt samlat och gemensamt tar krafttag mot terrorismen. Det

visar även vikten av att EU fokuserar på att hantera de gränsöverskridande utmaningar som terrorismen också är och att vi också ser resultat när det gäller de gränsöverskridande problemen och utmaningarna.

Jag övergår nu till själva återrapporten och vill tacka statsministern för den. Jag vill uppehålla mig vid folkomröstningen i Storbritannien som är den enskilt viktigaste frågan på dagordningen. De andra frågorna är också viktiga, med fortsatta sanktioner mot Ryssland och att hantera flyktingkrisen som inte på något sätt är över ännu.

Från Moderaterna har vi beklagat att resultatet blev att Storbritannien sa att de vill lämna unionen, men vi respekterar valresultatet. Det viktiga för oss nu och det medskick vi ville ge statsministern inför mötet var att inte forcera, hasta eller straffa Storbritannien för detta valresultat. Det hade knappt gått fem dagar, och till dags dato har det ännu inte gått en vecka sedan valresultatet. Det gäller alltså att ha lite is i magen och vänta lite men för den skulle inte segdra det.

Processen ägs av britterna, och det måste ske i god ordning framöver. Vad däremot Sverige och andra medlemsstater behöver göra i det här läget är att fundera på vad EU ska användas till och hur vi gemensamt ska lösa de gränsöverskridande problem och utmaningar som finns och hur vi ska visa resultat i de beslut vi har fattat. Nu är inte tiden för nya stora projekt där beslut fattas över människors huvuden.

Folkomröstningsresultatet i Storbritannien är en väckarklocka för EU. EU måste bli bättre på att lösa gemensamma problem. Statsministern har ju också själv sagt att det här är en väckarklocka och att det inte är tid att trycka på snooze.

Jag kan instämma i det, men jag skulle vilja veta vad statsministern vill göra, för när väckarklockan ringer så behöver man vidta åtgärder och göra en rad saker. Jag undrar därför vad statsministern tycker att vi ska göra för att förändra unionen och vilken inriktning vi ska ha på samarbetet.

Statsministern har också de senaste dagarna sagt att vi ska utveckla ett EU för folket, av folket – ett medborgarnas EU. Det är vackra ord, men jag undrar vad det betyder konkret att forma ett medborgarnas EU. Jag skulle vilja veta hur statsministern konkret vill utveckla EU till att bli mer av ett medborgarnas EU.

Vid mötet deltog statsministern i en diskussion med sina EU-kollegor om det framtida EU, och det pågick under en hel dag.

Det finns krafter inom unionen som vill att vi ska gå mot mer överstatlighet, och det finns de som vill att EU ska bli ett smalt och vas-sare EU – med andra ord ett mer effektivt EU där beslut fattas så nära medborgarna som möjligt. Jag hoppas att statsministern tillhör den senare gruppen i den diskussionen och att Sverige tydligt tar ställning mot federalism och mer centralisering av beslut. Det blir än mer viktigt när vi har tappat en allierad i dessa frågor, det vill säga Storbritannien. Det är en viktig part som liksom Sverige inte heller är medlem i eurozonen.

Jag undrar därför vad statsministern framförde i just framtidsdiskussionen. Det finns starka krafter som nu tycker att det är ett bra tillfälle att fördjupa euroländernas samarbete. Då undrar jag vad statsministern gör och vill göra för att säkra det svenska inflytandet. Med andra ord: Vad vill statsministern göra för att säkra att Sverige och andra icke-euroländer fortfarande har ett inflytande inom unionen?

Fru ordförande! Jag ska börja med att säga något om Storbritannien och om inrikespolitiken.

Jag tror att vi ska vara mycket klara över att det är en oerhört allvarlig situation i Storbritannien nu. De har en delning av landet som är ganska allvarlig i synen på om de ska vara kvar i eller lämna EU mellan stad och land, mellan unga och gamla och mellan olika delar av Storbritannien. Det är i sig naturligtvis ett problem.

Jag tror att jag även vid EU-nämndens förra sammanträde sa att jag hoppas att Storbritannien får ihop detta, eftersom det är riskabelt.

Tories har egentligen bara en administrativ ledning. Regeringen är administrativ i den meningen. Labour har ett kaos. Det är en oerhört allvarlig situation i fråga om den politiska ledningen i landet. Inte nog med att det är oklarheter i relationen mellan den politiska ledningen och EU. Det förekommer också våldsdåd riktade mot människor som har bott flera år i Storbritannien. Människor som kommer från Polen och har jobbat många år i Storbritannien får helt plötsligt höra att de nog inte är välkomna och snart borde ha visum. Det som händer är allvarligt. Det måste vi vara på det klara med och följa mycket noga.

Man säger att det inte kommer att bli förändringar. Det är det som är problemet och som Marie Granlund tar upp. Helt plötsligt säger leave-sidan att det inte blir några förändringar. Det låter som om man bara ska sluta att betala avgiften och bli av med förpliktelseerna men att rättigheterna ska vara kvar.

Men det kommer inte att bli så. Det är ingen som kommer att acceptera det. Det är ett oerhört oansvarigt agerande från den sidan att förespegla det brittiska folket att det inte kommer att hända just någonting och att detta inte kommer att märkas mer än att man får en massa pengar över. Det är oerhört oansvarigt. Men nu är vi där vi är.

Ulrika Karlsson sa att vi inte ska forcera och inte hasta. Det är det vi har sagt. Men vi har också sagt att detta måste ske så fort som möjligt eftersom detta gör att både Storbritannien och EU befinner sig i en osäkerhetssituation, och den är inte bra. Men det är Storbritannien självt som måste göra en notifiering. Det är vi helt på det klara med. Vi kan inte tvinga dem, och vi kan inte pressa fram detta. Men vi har ändå sagt att detta måste ske så fort som möjligt.

Vi har påbörjat en diskussion om vad EU nu ska fokusera på. Vi är helt eniga – och jag har uttryckt samma sak – om att det inte är tid för någon fördragsdiskussion eller någon annan formaliadiskussion utan att det nu är tid att leverera.

Jag vill dock betona att den första riktiga informella diskussionen kommer att ske i september i Bratislava. Jag ska ge några exempel på vad som kommer att diskuteras och som jag tycker är ganska uppenbara. Det handlar till exempel om jobb. Vad gör vi tillsammans mellan EU:s medlemsstater för att människor ska komma i arbete? Vi kan inte ha en situation där några länder har 25 procents arbetslöshet. Vi har också för hög arbetslöshet; den ska ned. Vi kan göra saker tillsammans – investeringar, utbildningar och annat som skapar jobb. Det handlar inte minst om ungdomarna. Vi måste visa ungdomarna i Europas medlemsstater att denna organisation faktiskt kan skapa framtidshopp för dem. Då handlar

det om jobb även för dem men också om utbildning och om att de kan röra sig.

Jag tycker även att det är viktigt med det sociala. Med respekt för att det finns en begränsning i EU:s kompetens måste vi ändå kunna försäkra oss om att det finns en social trygghet i de olika medlemsländerna utifrån ländernas olika förutsättningar. Men att Sverige ska kunna stå upp för en social trygghet och inte på något sätt begränsas tycker jag är viktigt.

Det är viktigt med samarbete om säkerhet, inte minst samarbete mot terrorism. Det är klart att det är en grundläggande fråga för medborgarna att kunna känna en trygghet i sin vardag.

Även klimatfrågorna är viktiga. Det var mycket viktigt att vi inom EU kunde agera tillsammans som vi gjorde i Paris. Nu måste vi ta hand om detta och se till att vi kan leverera ett säkert klimat också för ungdomarna, barn och barnbarn.

Det finns ett antal frågor, och det är exempel som jag redovisar. Vi återkommer till diskussionen i september. Men detta är tydliga exempel på det som vi har att göra och där vi kan komma vidare och leverera.

När det gäller överstatlighet och så vidare har jag gett uttryck för vad vi anser. Det var ingen som sa att vi nu måste börja diskutera fördraget eller ändring av mandat.

Euroländerna kommer att fortsätta att diskutera sitt samarbete och vad de vill göra. Men där är det viktigt att de eventuella förändringar som sker med anledning av det inte får förstöra det stora EU-samarbetet. De kan komma att behöva göra saker bara på grund av det faktum att de har en gemensam valuta. Men det får inte innebära att icke-euroländer fördelas i EU-samarbetet. Jag tycker också att det ska byggas på att det icke-euroland som vill gå in i den typen av samarbete ska ha rätt att göra det.

Anf. 7 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Jag tackar statsministern för återrapporteringen.

Även vi från Sverigedemokraterna vill självklart fördöma det terrordåd som har skett i veckan på flygplatsen i Istanbul. Det är inte helt och hållet fastställt vem som ligger bakom det, men det mesta pekar mot mördarsekten Islamiska staten. Det påminner oss om att vi måste ta krafttag även i EU och i Sverige för att bekämpa terrorismen med stort allvar.

När det gäller frågan om brexit, som det senaste sammanträdet med Europeiska rådet huvudsakligen handlade om, vill vi från Sverigedemokraterna återigen upprepa att vi finner det mycket glädjande att folkviljan har fått genomslag i Storbritannien. Vi välkomnar det och gläds med det brittiska folket att de har fått denna brexit. Det vi snarare beklagar är de andra partiernas reaktioner och den masshysteri som har uppstått i kölvattnet av detta folkomröstningsresultat. Det är tvärtom, som sagt, mycket glädjande att man har haft en folkomröstning, lyssnat på folket och också kommit fram till att man vill lämna den monsterunion som Europeiska unionen har utvecklats till.

Vi har också sett att den oro som har funnits för ekonomin, inte minst på börsen, har stabiliserats. Vi ser också fram emot att Storbritannien, när man väl lämnar EU, kommer att få ett avtal som är till fyllest.

Vi har också sett en spännande utveckling i den övriga unionen. I länder som Finland, Nederländerna och Slovakien – för att bara nämna

några exempel – diskuteras nu om man ska genomföra folkomröstningar om just den fråga som man har avhandlat i Storbritannien.

Detta var också någonting som vi från Sverigedemokraterna lyfte fram vid samrådet inför Europeiska rådet. Vi ställde frågan till statsministern hur han ser på att genomföra en sådan folkomröstning även i Sverige. Vi vet att det finns ett starkt stöd för att bromsa maktöverflyttningen till EU från medlemsstaterna. Samtidigt var statsministern både vid samrådet och nu vid återrapporteringen mycket tydlig med att ingen diskussion ska föras när det gäller dessa frågor. Det är någonting som vi från Sverigedemokraterna beklagar. Vi vill tvärtom se en vital diskussion och debatt om hur vi ska kunna dra konkreta slutsatser efter detta.

Det talas om att man ska bygga ett medborgarnas Europa och att detta har varit en väckarklocka. Men i praktiken fortsätter maktöverflyttningen från medlemsstaterna till EU dag för dag.

Här är det kanske desto mer intressant att lyssna på de EU-företrädare som har mycket stor makt. Jag tänker inte minst på kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker. Från kommissionens håll hör vi hela tiden förslag om att flytta över mer makt till EU och att federalisera EU ännu mer.

När det här i EU-nämnden talas om att Europeiska rådet minsann har satt ned foten menar jag att det bara är en rökridå. EU får hela tiden mer och mer makt. Att nu i detta läge, när vi faktiskt har en så pass viktig medlemsstat som Storbritannien som kommer att lämna EU inom några år, lägga locket på och inte vilja ha denna debatt kommer inte att leda till mindre skepsis och kritik gentemot detta federationsbygge.

Vi från Sverigedemokraterna vill nu ha en vital debatt om hur vi kan bromsa denna utveckling och hur vi kan få en omförhandling av våra avtal mellan Sverige och Europeiska unionen, så att vi flyttar över mer makt från EU och får ned vår medlemsavgift. Sverige är per capita den största nettogivaren i unionen. Vi skänker bort tiotals miljarder kronor till relativt välmående länder varje år. Det är pengar som hade kunnat användas till vår egen välfärd i stället.

Min fråga från Sverigedemokraterna till statsministern är återigen: Är statsministern beredd att dra några konkreta slutsatser av folkomröstningsresultatet i Storbritannien? Är statsministern beredd att föra en diskussion om hur vi ska kunna bromsa maktöverflyttningen? Är statsministern beredd att genomföra en folkomröstning även i Sverige om EU-medlemskapet, en utveckling som vi nu ser i land efter land i Europeiska unionen? Denna fråga är på intet sätt död; den kommer att leva vidare under flera år efter att vi har sett detta mycket välkomna resultatet i Storbritannien.

Jag vore mycket tacksam om statsministern kunde besvara dessa frågor lite mer ingående.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Från Miljöpartiets sida tackar vi också för återrapporteringen. Jag instämmer självklart i de starka fördömandena av det hemska terrordåd som skedde i Istanbul. Det påminde oss alla om den smärta som de drabbade fick uppleva i den situationen. Men det påminde oss också om behovet av att det byggs samhällen som är inkluderande, som säkerställer säkerhet för medborgarna och som också klarar svåra kriser.

2015/16:52

30 juni

När det gäller de frågor som togs upp på Europeiska rådets möte är naturligtvis några kommentarer om folkomröstningen i Storbritannien på sin plats. Jag är glad för att statsministern i så öppna ordalag redogjorde för de svåra diskussioner som han hade med de andra ledarna från de europeiska länderna. Det är inte en enkel situation att läsa hur Storbritannien vill gå vidare och hur landet uttolkar folkomröstningsresultatet. Precis som statsministern pekar på är det ett resultat som är svårt att hantera politiskt eftersom det tyder på en stark delning inom landet, inom den federation som Storbritannien utgör, och inom samhället.

Självklart förstår man att det behövs tid. Samtidigt är det viktigt för de relationer som både Sverige och andra EU-länder ska kunna bygga tydligt framöver med Storbritannien att man får relativt snabba besked. Jag tycker att den balansgång som EU-ledarna gav uttryck för när det gäller detta är ganska rimlig.

Det var någon som pekade på att det nu har utbrutit en masshysteri kring Storbritannien. Jag tror snarare att det är tydligt för många hur dåligt förberett resultatet i folkomröstningen faktiskt var. Det visar inte minst den politiska hanteringen i Storbritannien just nu och som riskerar att spilla över på en svår politisk hantering också när det gäller de känsliga relationer som vi har.

Alla uttrycker dock – vi är många som får propåer från brittiska tjänstemän och från dem som nu ändå sitter vid makten – att man vill ha goda relationer och att det är viktiga relationer som inte minst svenskar som bor i Storbritannien och briter som bor i Sverige och har näringar här behöver ha för sin framtid.

Det viktiga i den diskussion som kommer framöver blir naturligtvis vad som blir nästa steg för Europeiska unionen. Många vackra ord om att det ska vara medborgarnas Europa och liknande måste hitta sin form i den nya verklighet som den europeiska kontinenten står inför.

För Miljöpartiet har Europeiska unionens samarbete hela tiden varit en strävan efter ett funktionellt samarbete mellan så många länder i Europa som möjligt. Det bygger snarare i första hand på att samverka mellan europeiska stater på ett gott sätt för goda samhällen. Det handlar om att ha ett EU som stöder länder att utvecklas demokratiskt och utifrån principer om mänskliga rättigheter i de europeiska länderna. Det är att bygga på samhällen som är öppna, innovativa och bärkraftiga utifrån ett framtidsperspektiv.

Där ser vi en allvarlig situation i Europa utifrån den omröstning som vi såg i Storbritannien. De krafter som underbygger detta är krafter som snarare vill sluta länderna och inte vill bygga på respekt för allas mänskliga rättigheter alla gånger och som i dag växer sig allt starkare. Det är kanske den viktigaste väckarklockan i europeiska systemet. Hur kan EU arbeta med att bli ett samarbete där länder finner goda exempel på hur man bygger de goda samhällena och stärker människor?

Det gäller att människorna har jobb, precis som statsministern pekar på, att de ser en framtid och att de också ser att innovationer och teknisk utveckling leder till förbättringar. Där ser vi transportområdet där mycket är av sig självt gränsöverskridande och behöver hanteras på EU-nivå. Vi ser också, som statsministern påpekade, klimatfrågan och andra frågor.

Precis som vid mötet vi hade inför toppmötet vill Miljöpartiet skicka med att det allvarliga med situationen också kommer av hur de europe-

iska länderna sammantaget nu kan stå upp och agera globalt. Vi har en global situation som alltid i sådana lägen när EU får en inre kris riskerar att hamna i den blinda fläcken. Vi vet alla i vår generation vad som hände under förhandlingarna om Maastrichtfördraget när Bosnienkriget pågick och hur svårt det är för EU-länderna att hantera både frågor i sin närhet och också de globala frågorna.

I detta är jag glad att se att regeringen får jobba allt starkare framöver också i det internationella systemet genom FN. Jag vill gratulera statsministern det stora arbete som nu krävs av Sveriges regering för att uppfylla en större kostym i FN-systemet genom att sitta i säkerhetsrådet från och med nästa år.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för återrapporteringen! Även jag vill instämma i statsministerns kondoleanser till det turkiska folket och framför allt till de drabbade och deras anhöriga.

Så över till dagens stora fråga, nämligen brexit. Det är att konstatera att grunden för Europasamarbetet som jag ser det är freden i Europa. Till det ska läggas de fyra friheterna, att vi har en inre marknad som fungerar och så vidare. Det betyder så otroligt mycket för alla människor som vistas i Europa och kommer till Europa att vi kan resa, studera och handla med varandra och så vidare.

Därför är det ytterst angeläget att vi nu får en ansvarsfull utträdesprocess som minimerar den oro som riktigt många människor känner i dag. Det gäller också den instabilitet som i dag är på till exempel företagssidan och investeringssidan. Jag känner till företag som i dag har tryckt på stoppknappen därför att de inte vågar. De vet inte vad som ska hända i morgon.

Då är det angeläget att vi har någon skyndsamhet i den process som komma skall. Samtidigt ska jag lägga till att vi självklart måste ha respekt för Storbritannien och det politiska läge som är där. Jag har också fråga till statsministern: Är vi säkra på att vi får notifieringen tidig höst eller inte? Läser man i medierna är det att konstatera att det finns lite olika vinklingar på när i tiden denna kan komma.

I det sammanhanget har jag en ytterligare fråga. Har någon funderat över att använda sig av artikel 7 i vårt fördrag? Det innebär att EU kan ta initiativ därför att någon inte sköter sig. Det har vi diskuterat när det gäller till exempel Ungern och Polen av lite andra orsaker. Det handlar om att få igång processen för att stilla oron i fråga om stabiliteten.

Jag har också en annan undran. Det är om det finns några indikationer eller signaler om att någon söker sluta bilaterala avtal med Storbritannien. För egen del tycker jag att skulle vara olyckligt om så sker. Det mycket viktigt, rent av essentiellt, att EU är samlat i det här sammanhanget.

Så över till nästa stora fråga. Det är migrationsfrågan. Där är min undran om det fanns någon diskussion om en oberoende uppföljning av de avtal som är slutna med till exempel Turkiet men också om det agerande som Frontex och andra bedriver i Medelhavsområdet i dag.

Det handlar om en oberoende granskning, låt mig också kalla det för kontroll, att saker och ting sköts enligt de fördrag, överenskommelser och direktiv vi har men också enligt den internationella rätt som vi alla

vill ska följas. För egen del tror jag att det är jätteviktigt att vi har en sådan kontroll och oberoende uppföljning så att vi kan försäkra oss om att saker och ting går till på det sätt som de ska gå till, det vill säga på rätt sätt.

Slutligen också några ord om Ryssland. Det är bra att statsministern har drivit Rysslandsfrågan på det sätt som den är driven från svensk sida. Man kan och ska inte få bete sig på det sätt som Ryssland har gjort i det fall som är vid handen just nu. Det är jättebra, som jag förstår av statsministern, att det finns en majoritet och förhoppningsvis kanske till och med konsensus för att fortsätta med de sanktioner som finns mot Ryssland.

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! När det gäller Sverigedemokraterna och det Pavel Gamov sa är det inte någonting som har diskuterats över huvud taget. Vad vi ska fokusera på är: Hur tar vi makten över vår egen framtid? Att tro att man kan göra det genom att sluta sig och kliva ut ur samarbeten är enligt min uppfattning helt fel.

Det är fel fokus att säga att bara vi kommer ur detta blir allting bra. Det är en falsk idyll. Världen ser inte ut sådan. Det som är ansvaret för Sverige är att vi är med i de samarbeten och i de sammanhang som vi är helt beroende av. Det är det korta svaret jag kan lämna.

För det andra talades det om maktöverflyttning. Jag vet inte vilken information Sverigedemokraterna har. Men enligt den information som jag har finns det fördrag som reglerar EU:s kompetens, och de gäller fortfarande.

I det ingår inte att man dagligen, som Sverigedemokraterna påstår, kan flytta över makt till kommissionen, Bryssel eller EU. Det regleras i ett tydligt fördrag vilka kompetenser som finns både mellan medlemsstaterna och EU inom EU:s olika institutioner. Det ingår antagligen i den desinformation som Sverigedemokraterna anser sig behöva ha för sin position om folkomröstning. Jag delar inte alls den uppfattningen.

Det perspektiv med EU och det globala som Miljöpartiet och fru ordföranden Åsa Romson tog upp är väldigt viktigt. Ibland låter det i debatten som att det finns någon motsättning mellan samarbetet inom EU och det globala samarbetet. Det finns inte alls någon sådan.

EU är vår viktigaste politiska plattform i det globala. Där samlar vi medlemsländer för att kunna ge uttryck för hur vi tycker att omvärlden bör fungera och inte minst hur vi kan samverka med omvärlden så att den blir så bra som möjligt.

Jag redogjorde lite grann för det vid förra EU-nämndsmötet som den dialog som vi till exempel har med afrikanska stater. Det är en helt annan sak att diskutera EU som helhet med de afrikanska staterna än om land för land ska göra det. Vi känner det ansvaret.

Jag pratade en gång med en statschef, jag ska inte avslöja vem, som sa: EU is a good payer, but you can be a better player. Det tycker jag sätter fingret på hur omvärlden ser på EU. EU kan ta ett ännu större utrymme och bör enligt min uppfattning också göra det. EU är oerhört viktigt. Men vi måste koppla ihop EU med det globala. Det är helt rätt slutsats.

Eskil Erlandsson från Centerpartiet hade frågor. Analysen är helt rätt i fråga om företagen och investeringarna. Det är vad som händer. Det är en sak att rabbla börskurser. Det är något annat att förstå: Vad händer i det landet? Vilka företagsledare vill nu i denna osäkra period säga: Nu investerar vi i Storbritannien? Det kommer att vara minst två års osäkerhet för Storbritannien. Det är vad som kommer att ske, och det kommer att bli allvarligt. Det kommer att märkas.

Det frågades om vi är säkra på notifieringen. Vi kan inte annat än att lyssna till vad David Cameron säger i sitt eget parlament och vad han säger till oss. Folkomröstningsresultatet ska respekteras. Nu förbereder den sittande regeringen inför en notifiering lite mer konkret: Vad kan olika alternativ komma att betyda? Vilket konsekvensbeskrivningar kan man göra, och så vidare? Det görs så att det i varje fall ska vara gjort när man kommer längre fram här i höst.

På en direkt fråga från mig om lämnasidan inte hade någon plan på vad som skulle hända var det raka svaret: Nej, de hade inte någon sådan plan. Nu sitter man och funderar på: Vad kan det komma att innebära? Det är vad som är så oerhört oansvarigt. Jag förstår inte hur man kan ta ansvaret för att dra in ett land i en sådan situation. Jag begriper det helt enkelt inte.

Vi måste utgå från att det blir en notifiering. Det är självfallet upp till briterne själva. Det är deras politiska ledning som ska fatta beslutet och lämna över den. Till dess det är gjort kan man aldrig säga något hundra procentigt, men vi utgår från det.

Vi har inte diskuterat artikel 7. När det gäller frågan om bilaterala avtal delar jag uppfattningen. Det var flera som sa att det nu gäller att vi 27 agerar samfällt så att vi inte springer i väg var för sig, för då blir det inte alls bra. Jag uppfattade tydligt att vi har den samsynen.

Det frågades om en oberoende granskning av det som gjorts. Vi kan ta flyktingfrågan och Turkietsamarbetet om ett exempel. Där är dialogen med UNHCR oerhört viktig. Det framförde kritik i början av detta, men det är inte så att det har dragit sig helt bort. Det finns där i dialogen. Jag tycker nog att det är en granskning som görs löpande. Det är ett bra exempel.

Jag tackar för stödet när det gäller Ryssland. Det kändes bra att det inte kom upp. Vi hade viss farhåga för att det kunde komma upp frågetecken kring det och att man skulle säga: Ska vi verkligen? Men nu verkar vägen öppen för att vi rullar över och fortsätter med sanktionerna.

Men vi ska också vara klara över att de diskussionerna troligen kommer tillbaka i höst. Då har vi en liknande diskussion igen om behovet av att ha kvar sanktionerna så länge Minsköverenskommelserna inte har uppfyllts, och det har de inte. Det är långt därifrån.

Det Hollande och Merkel beskriver är inte kul. Vi är långt ifrån någon vapenvila och någon fred. Vi är långt ifrån någon stabil situation i östra Ukraina. Det är en bra bit kvar. Den saken är klar.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Även jag vill instämma i och ställa mig bakom de kondoleanser som sänds till det turkiska folket med anledning av det fruktansvärda dådet mot flygplatsen i Istanbul.

Sedan skulle jag vilja ta upp tre teman. Det första rör migrationspolitiken. Det är uppenbart att denna fråga som bokstavligen handlar om liv och död för så många människor helt har hamnat i skuggan på toppmötet och kommer antagligen att fortsätta att befinna sig där för en lång tid framöver. Det är oroväckande, och det är egentligen oacceptabelt.

Vi vet fler människor nu det första halvåret har dött och drunknat på Medelhavet än under samma tid i fjol. Turkietavtalet är inte lösningen på det och inte heller att EU skapar sig liknande avtal med andra länder och gör de länderna till EU:s gränsvakter. Det är ett ensidigt fokus på att hålla människor borta från EU:s gränser i stället för att lägga allt krut och alla resurser på att faktiskt rädda människor i nöd.

Jag vill ansluta mig till Eskil Erlandssons fråga. Vi fick lite svar om uppföljning och samarbete med UNHCR. Det är inte så att UNHCR har taggat ned sin kritik; de är fortfarande mycket kritiska mot hela upplägget. Personligen undrar jag var detta ska sluta.

Min andra kommentar rör handelspolitiken och det som statsministern nämnde, att man har talat om handelsavtalet och förhandlingarna med USA, det så kallade TTIP-avtalet. Jag var inte med på mötet, men som jag har förstått det togs det upp av antingen Donald Tusk eller Juncker. Det sas att åtminstone avtalet med Kanada, som är färdigförhandlat, inte ska bli ett så kallat blandat avtal utan ett enkelt avtal. Om det inte blir ett blandat avtal kommer det inte att klubbas i varje medlemslands parlament.

Eftersom statsministern är den enda här som var med på mötet skulle jag vilja veta vad som sas där egentligen. Har man bestämt huruvida CETA-avtalet med Kanada ska vara ett blandat avtal eller inte? Det är viktigt för oss att veta ifall det kommer att landa på vårt bord. Det gäller också TTIP. Jag vill veta vad Sverige driver egentligen. Jag hoppas att vi driver att de ska tolkas som blandade avtal så att vi har en möjlighet att här i vår riksdag ta ställning till dessa – för min och mitt partis del – alltför omfattande avtal som kommer att drabba våra möjligheter att bedriva en progressiv politik här i Sverige.

Min tredje kommentar rör Storbritannien, folkomröstningen där och det läge som har uppstått. Jag tycker att det är bra att linjen från Sverige och alla medlemsländer är att Storbritannien inte ska straffas, att man inte vill späda på de domedagsstämningar som finns i vissa sammanhang och att den situation som har uppkommit går att lösa genom ett avtal med Storbritannien där man löser alla utestående frågor. Det blir förstås en lång förhandling, och det är klart att det är en komplicerad process. Men det är inte så att Storbritannien försvinner från världskartan eller att vi kommer att sluta att handla med dem, resa dit, studera där och så vidare.

Statsministern sa i går direkt från Bryssel på Sveriges Radio att det är en väckarklocka för EU att Storbritannien lämnar EU. Också Ulrika Karlsson från Moderaterna tog upp detta. Statsministern sa att det finns ett stort missnöje med EU och att det nu behövs förändringar. Statsministern sa detta själv i sitt anförande. Då vill man veta vilka förändringar som behövs. Vi fick några exempel från statsministern – att arbetslösheten ska bekämpas och att det finns för stora klyftor i EU:s länder. Så är det verkligen. Jag tycker att detta visar att EU:s ensidiga fokus på avregleringar och privatiseringar och den åtstramningspolitik som har bedrivits under lång tid inte fungerar utan skapar massarbetslöshet och klyftor.

På vårt förra sammanträde tog jag upp att statsministern borde lyfta upp frågan om ett socialt protokoll, för att se till att vi inte får den splittade och segregerade arbetsmarknad som vi har i dag. Vi har fått höra att det inte är läge för det nu. Men då måste jag fråga statsministern: När är det läge att lyfta upp frågan om ett socialt protokoll och även spela in andra progressiva förslag till EU?

Anf. 12 TINA ACKETOFT (L):

Även jag väntar med spänning på statsministerns svar om ett socialt protokoll. Om vi ska ha ett smalare och vassare EU, som vi alltid diskuterar, kanske det inte är läge att lyfta in sådana frågor, som i allra högsta grad ligger under den nationella kompetensen.

Jag vill också beklaga det som hänt i Turkiet. När det händer på så pass långt avstånd känns det lustigt nog inte lika smärtsamt som när det händer i Paris, men det är precis lika smärtsamt för dem som är inblandade. Jag vill också beklaga alla de anmälda hatbrott som sker löpande i Storbritannien. När man tror att ett utträde ur EU är lösningen och i själva verket piskar upp den typen av stämning måste man känna ett stort ansvar även inom vårt land, om man företräder den linjen.

Jag har några konkreta frågor. Den globala strategin nämndes i förbigående. Jag antar att vi kommer att diskutera den senare inför septembermötet. Vad som ska hända i det stora perspektivet är en tämligen viktig punkt på vår dagordning. Också samarbetsavtalet mellan EU och Nato togs upp. Jag har förstått att Europeiska rådet efterlyste ytterligare förstärkning av förbindelserna och att det snabbt bör leda till konkreta samarbeten inom utvalda områden. Så står det, men vad betyder det? Vilka typer av utvalda områden kommer det att leda till ytterligare samarbeten inom? Eller är den frågan också skjuten en bit på framtiden?

(Statsminister STEFAN LÖFVEN (S): Kan du ta det en gång till, tack?)

Det står om samarbetet mellan EU och Nato i den rapport vi har fått från mötet. Europeiska rådet efterlyste ytterligare förstärkningar och förbindelser och att detta snabbt bör leda till konkreta samarbeten inom utvalda områden. Det är kryptiskt snarare än att det ger oss information om vad som sas på den punkten över huvud taget. Jag skulle gärna vilja veta lite mer om det.

Brexit, UK och EU är naturligtvis det stora området. Jag är glad att man fastställer att de fyra friheterna ska gälla och att vi inte ska inleda några förhandlingar innan UK drar igång projektet för utträde, om de nu gör det. Man säger att det är viktigt med ett enat EU och att inga fördragsändringar ska ske. Samtidigt lyfter Vänsterpartiet i allra högsta grad upp fördragsändringar på bordet. Det låter bra, men hur pass enig är man? Vi vet att Visegrádländerna kanske inte står för samma linje som en övervägande majoritet av befolkningen eller länderna inom unionen gör. Fanns det några diskussioner där, eller var man enig? Var det bara på ytan, eller dök det upp några allvarliga diskussioner?

Jag har en fråga som rör Minskavtalet och fortsatta sanktioner. Hur gick diskussionerna? De var tydligen inte så ingående, men kommer de upp i höst igen? Det var min stora fråga. Det är lite märkligt. I dagens

sanktioner ingår att all europeisk försäljning av teknologi som används av ryska företag för att utvinna olja är förbjuden. Samtidigt finns en oljeledning som eventuellt ska dras utanför den gotländska kusten. Jag har förstått att regeringen har varit med om att fatta beslut om en första sådan skrivning i dag.

Hur ställer sig statsministern i den frågan? Är det så klokt att å ena sidan via sanktioner förbjuda teknologi som kan hjälpa Ryssland att utvinna olja och å andra sidan signera ett underlag som gör att man kan dra en oljeledning och på så sätt komma undan sanktionerna?

Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen om vad som hände på Europeiska rådet!

Jag instämmer självfallet i de kondoleanser som statsministern uttryckte inledningsvis gällande terrorattacken i Istanbul. Den visar på den osäkerhet som finns i vårt närområde. Kanske visar den också att vi måste samarbeta mer om säkerhetsfrågor och att det är bättre att stå enade. Självfallet har vi också ett behov av en diskussion om vad som är nationell kompetens och vad som är gemensam EU-kompetens. Jag tror att EU behövs, framför allt när det gäller säkerhetsfrågorna.

När det gäller återrapporten om brexit blir man som sagt förundrad när statsministern beskriver hur diskussionen har gått och vilka svar han har fått på vilken strategi som finns för valresultatet. Det verkar inte finnas någon strategi. Händelseförloppet i Storbritannien kommer att kräva att EU trycker på för att Storbritannien ska komma framåt. Det finns nog en stor splittring, och det gör kanske att man kommer att dröja ytterligare. När det gäller denna ovisshet tror jag att EU kommer att behöva trycka på så att vi får fram notifieringen.

EU får inte tappa farten bara beroende på brexitfrågan. Migration, terrorbekämpning, handel, tillväxt och social utveckling i Europa är viktiga frågor, och därför är det viktigt att stats- och regeringscheferna fortsätter att hålla en hög takt på dessa områden.

Brexitomröstningen manar ändå till eftertanke. Jag har en fråga som berör det uttalande som stats- och regeringscheferna gjorde. Det gäller punkt 7, där det står att vi i dag startar en politisk reflektion med impulser för framtida reformer för EU-27. Min fråga är: Hur ser statsministern på hur EU kan gå framåt, och hur är diskussionen?

Några länder kommer att vilja gå mot ökat självbestämmande och mindre EU medan andra länder kommer att vilja gå mot ett ökat samarbete inom EU. Det finns lite olika spår hos olika länder. Hur ser statsministern på hur man ska få ihop en gemensam agenda, och vad kommer den politiska reflektionen att handla om utifrån statsministerns synvinkel? Det var den första frågan.

Den andra frågan handlar om den globala strategi som har antagits och som rör utrikes- och säkerhetspolitiken. Min fråga till statsministern är: Hur ser statsministern på framtiden när det gäller samarbete på det säkerhetspolitiska området? Vilken effekt tror statsministern att den globala strategin på detta område kommer att få, och hur kommer den att beröra Sverige?

Fru ordförande! Jag börjar med Vänstern och Jens Holm. När det gäller migrationspolitiken kom Turkietavtalet till för att få stopp på att människor drunknar i Medelhavet. Det är fruktansvärda öden.

Samarbetet med andra länder, till exempel i Afrika, syftar till att människor inte ska behöva fly. Det första kan inte vara att människor ska behöva fly så att vi får ta hand om dem, utan det första bör vara att man inte behöver fly. Om man behöver fly ska vi ta vårt ansvar för det, men jag tycker att det är rätt att bygga ett samarbete så att vi kan få en utveckling i länder och regioner som innebär att människor inte behöver göra dessa fruktansvärt farliga resor.

Det beslutades inte om handelsavtal, utan vi kommer tillbaka till handelsfrågorna i oktober. Sverige driver att det ska vara ett blandat avtal. Det finns olika uppfattningar om det, och det kommer att fortsätta att diskuteras.

När det gäller Storbritannien kan det vara lättare sagt än gjort att lösa det med ett avtal. Alla säger att det kommer att ta minst två år. Det är ingen lätt resa man ger sig ut på. Väckarklockan betyder att vi, som jag har sagt, behöver bli mycket skarpare när det gäller jobben. Ungdomars framtidstro är kopplad till jobb, utbildningsmöjligheter, säkerhetsfrågor och sådana exempel, men den diskussionen ska påbörjas i september. Vi nämnde dessa exempel nu, men det är i september i Bratislava som vi kommer att ha den första riktiga informella diskussionen.

När det gäller socialt protokoll kräver det en fördragsförändring, precis som Tina Ackefors sa. Mitt besked är att det inte är en diskussion om en fördragsförändring som EU behöver nu utan konkret arbete. Då är frågan: Kan man driva sociala frågor ändå, utan en fördragsförändring? Ja, det kan man. Det är därför vi har drivit exempelvis en förändring av utstationeringsdirektivet så att det bland annat ska bli möjligt för länderna att kräva att lika lön för likvärdigt arbete oavsett var man kommer ifrån. En tuff diskussion återstår om direktivet, men om vi når framgång där innebär det att svenska fackföreningar kan stå upp för kollektivavtalen. Det tycker jag är bra.

Arbetet med den sociala pelaren är igång. De sociala frågorna är fortfarande lika betydelsefulla, och vi fortsätter med dem. Men jag är helt övertygad om att det skulle göra att viktiga pågående processer stannar upp om man påbörjar en diskussion om en fördragsförändring nu. När vi vid en tidpunkt – jag vet inte när det blir – är överens om att det är dags att diskutera en fördragsförändring tycker jag att det är dags att driva ett socialt protokoll.

Tina Ackefors tog upp den globala strategin. Den ska gälla både närområdet, hur det ser ut i närheten av EU, och även det globala, så att vi täcker in det. Sedan finns det olika teman.

Migrationsfrågorna finns naturligtvis där. Vi har frågor om energi, cybersäkerhet och den typen av säkerhet, försvar och så vidare. Bara för att klargöra: Det fattades inget beslut om detta, utan det var en rätt summarisk redovisning av Federica Mogherini. Frågan återkommer, så att vi får möjlighet att gå igenom den globala strategin och diskutera den.

Samarbetet med Nato gäller exempelvis terrorismen. Det är ju klart att vi har mycket att göra där. Vi måste se till att motarbeta detta. Det är ett exempel på vad som är viktigt att driva vidare.

Den fråga som ställdes om brexit och fördragsförändringar är bra. Visst finns det de som någonstans skulle vilja att det blev fördragsförändringar – åt båda hållen – vad gäller mandat så att säga. Men vi var överens om att det inte är tid för det nu, utan nu är det tid för agerande.

Det står också om reformer, precis som Désirée Pethrus läste upp. Men det står också in line with our strategic agenda. Det kom dit på mitt förslag. Det stod först inget om reformer, men sedan kom det in. Då tog jag upp det och sa att vi nyss har pratat om att vi är överens om inte ha någon fördragsdiskussion eller diskussion om mandatförändringar. Ska det stå kvar om reformer vill jag att det ska stå in line with our strategic agenda. Det handlar om den vi har just nu, kommissionens nuvarande agenda. Då är det inom ramen för den som det i så fall får ske förändringar.

Beträffande frågan om Ryssland och sanktionerna. Det regeringsbeslut som har fattats i dag är bara en överföring. Nuvarande tillstånd att göra undersökningar har inget med beslutet om nummer 2 att göra, så att säga, utan det är bara ett förvaltningsärende, att man flyttar över rätten att undersöka till det nya bolaget. Den frågan undersöks av kommissionen. Kommissionen håller på att gå igenom den, och vi vill avvakta den genomlysning som kommissionen gör, så får vi göra vår egen bedömning utifrån den. Det ska finnas både säkerhetsskäl och energipolitiska skäl.

Désirée Pethrus tog upp säkerheten och konstaterar att EU behövs – jag håller med om det. Hon frågade om EU-reformerna har ökat eller minskat samarbetet. Jag tror att jag har svarat på genom svaret till Tina Acketoft.

Olika medlemsländer har olika funderingar. En del tycker att det ska till mer formellt mandat till Bryssel, att fler frågor ska flyttas in i samarbetet. Andra tycker precis tvärtom. Det vi har klargjort är att det i alla fall inte nu är tid för den diskussionen. Den kan säkert komma upp igen, och den kommer säkert upp. Vi vet att euroländerna kommer att fundera på flera frågor där de känner att det här behöver de göra på grund av det enkla faktum att de har en gemensam valuta. Men just nu är det inte tid för den typen av diskussion om fördrag och minskat eller ökat samarbete.

I den meningen att vi vill fokusera, som jag sa tidigare, kan det bli diskussion om jobbens betydelse, säkerhetsfrågor, antiterrorism och klimatfrågor. Men det är inom ramen för det samarbete som finns nu.

Den globala strategin beslutades inte, utan den rapporterades ganska summariskt. Vi återkommer till diskussion om den.

Jag nämnde exempel på politiska områden som ingår och som vi kommer att diskutera senare.

Anf. 15 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Fru ordförande! Jag ställde en fråga till statsministern om hur statsministern ville säkra det svenska inflytandet och andra icke-euroländers inflytande och fick då svaret att det brittiska utträdet inte får innebära att icke-euroländer förfördelas i samarbetet. Jag håller med om det. Men jag vill veta lite mer konkret hur statsministern avser att arbeta framöver för att säkra det svenska inflytandet. Jag vill ha lite mer konkreta svar i den delen.

Jag ställde också en fråga om vad som egentligen menas med medborgarnas EU, ett EU för folket, av folket – det kan ju betyda mycket.

Jag undrar lite vad statsministern lägger i det. Vad konkret innebär medborgarnas EU? Jag förstår inte riktigt det. Handlar det om mer makt till Europaparlamentet, eller vad betyder det?

2015/16:52

30 juni

Den tredje och sista frågan handlar om väckarklockan. Den ringer ju nu. Vi säger att det brittiska valresultatet är en tydlig väckarklocka, att vi måste ta EU-skepticismen på allvar och att det krävs en rad åtgärder. Men vad driver Sverige? Vilka åtgärder vill Sverige ha? Statsministern hänvisade till att man hade diskussioner på Europeiska rådet och att Europeiska rådet ska diskutera igen. Men det handlar inte bara om Europeiska rådet. Vad driver Sverige? Vad är den svenska linjen? Hur ska vi värna EU-samarbetet? Jag skulle vilja att statsministern svarade på det.

Jag vill avsluta med att igen säga att det inte är tid att forcera fram något. Det brittiska utträdet får ha sin gilla gång. Det är britterna som äger den frågan just nu. Jag hoppas att det blir en bra och ordnad process.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att mötet har börjat gå på övertid, och jag vet att statsministern behöver gå. Det är två ledamöter som vill komma med korta följdfrågor: Pavel Gamov och Jens Holm. Om ni håller er kort får ni båda ordet.

Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Det blir lite orwellskt när statsministern besvarar mina frågor: Krig är fred, fred är krig. Makten över vår egen framtid skulle vi ta tillbaka, enligt statsministern. Men det är just den makten som vi har gett upp. EU lägger hela tiden fram förslag på att flytta över politisk makt på en rad olika områden. Statsministern nämnde själv arbetsmarknadspolitik, som är ett område som tydligen ska harmoniseras ännu mer och där makt ska flyttas över till Juncker och Merkel.

Jag har en konkret fråga som statsministern förvisso har besvarat, men jag vill gärna ha ett extremt tydligt svar.

Avvisar regeringen och statsministern helt och hållet tanken på en omförhandling av de avtal som Sverige har med Europeiska unionen? Avvisar statsministern helt och hållet tanken på en svensk folkomröstning om det svenska medlemskapet? Avvisar statsministern helt och hållet en debatt och en diskussion om den maktöverflyttning som sker? Det är ingen desinformation. Desinformationen här står regeringen för. Flosklerna om medborgarnas Europa betyder absolut ingenting.

Avslutningsvis: Det är aldrig tid för överstatlighet. Varken i går, i dag eller i morgon ska vi ha mer överstatlighet, utan det är dags att ta tillbaka makten till de enskilda parlamenten, de enskilda folken i Europa.

Anf. 18 JENS HOLM (V):

Först välkomnar jag det statsministern säger om att Sverige driver att det ska vara blandade avtal som antas, som CETA och TTIP. Vi tycker olika om avtalen, men om det går så långt är det viktigt att de granskas och kan antas i respektive parlament.

Sedan var det frågan om ett socialt protokoll. Eftersom det är andra gången som Liberalerna tar upp frågan direkt efter mig tycker jag att det är viktigt att nämndens ledamöter och statsministern i synnerhet får vår version av vad ett socialt protokoll är. Det är inte att man ger mer makt

till EU, utan det är helt enkelt att man respekterar varje medlemslands arbetsmarknadslagar och överenskommelser.

I Sveriges fall ska det självklart handla om att man ska respektera våra kollektivavtal och våra löner, så att en lettisk byggnadsarbetare som är med och bygger Citytunneln här i Stockholm och gör samma arbete som en svensk byggnadsarbetare ska veta att han har samma lön, samma rättigheter och samma villkor som svensken som står bredvid honom och bygger. Det handlar inte om någon maktöverföring till Bryssel, utan det handlar om att respektera medlemsländerna och deras lagar och regler.

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Först när det gäller Sveriges inflytande, som svar på Ulrika Karlssons fråga: Vi hade en sådan diskussion i samband med förhandlingen med Storbritannien. Där tydliggjordes det att icke-euroländer exempelvis skulle kunna gå med i euroländernas olika samarbeten som de beslutar om och att icke-euroländer inte ska förfördelas i den typen av samarbeten.

Jag har sagt att jag tycker att den diskussionen fortfarande är relevant, även om avtalet som sådant har fallit – det finns naturligtvis inte längre, beroende på folkomröstningsresultatet. Men den frågan är fortfarande relevant, och det är på det sättet som jag tänker fortsätta att driva det.

Vidare var det frågan om medborgarnas Europa. Vad vill medborgarna i Europa ha? Jo, de vill nog känna säkerhet, att de inte är hotade till livet av exempelvis terrorister. Därför tycker jag att ett samarbete om säkerhet och antiterrorism är en sådan sak som skulle stärka medborgarnas förtroende för EU. Det är också helt nödvändigt att vi har ett sådant samarbete, eftersom det handlar om en gränsöverskridande verksamhet som EU och EU tillsammans med andra måste fortsätta att samarbeta om.

Vad vill man ha mer? Man vill ha jobb. Här har vi en utmärkt möjlighet på en stor marknad. Vi måste göra rätt här hemma, men vi ska också göra rätt tillsammans. Med investeringar och annat kan man se till att jobbskapandet kommer igång på ett helt annat sätt än nu, och det är också ett medborgarnas Europa.

Ett medborgarnas Europa är ett Europa där folk känner social trygghet. Det är inte någon EU-kompetens som ska besluta om våra system, utan det handlar faktiskt om att ta tillbaka lite makt. Vad som hände genom Lavaldomen var att EU-domstolen sa att svenska fackföreningar inte längre får skydda sina kollektivavtal så som de har fått göra tidigare, och då blir det en lönedumpning. Det är inte okej, enligt mitt sätt att se. Respektive land har sina regler och normer, och dem ska man kunna hantera och i det här fallet se till att lika lön ska gälla för likvärdigt arbete, oavsett varifrån du kommer. Det är också för mig ett medborgarnas EU, ett socialt EU.

Det är några exempel.

Diskussionen återkommer, och då får vi fortsätta att diskutera. Jag nämnde några exempel. Vi har inte haft någon diskussion som skulle slutföras, men vi hade en första diskussion. Det finns ett dokument från Frankrike, Tyskland och Italien, där de har sagt att de här frågorna borde koncentreras lite mer i EU-samarbetet. De frågorna ligger rätt nära dem som jag precis har nämnt. Detta ska fortsätta att diskuteras.

Det är några frågor som jag har tagit upp. Jag vill gärna ha delaktighet i vilka frågor vi tycker ska vara med.

Att det ska ha sin gilla gång: Ja, det blir ju så. Det kommer inte att bli någon notifiering förrän den brittiska regeringen har lämnat in den. Men jag tycker inte heller att det är bra med en situation där man fortsätter att dra ut på detta, så att både Storbritannien och EU hamnar i en lång osäker situation. Det är ingen som är betjänt av det. Därför hur vi uttryckt i kommentarerna efter det icke-formella mötet att vi tycker att det ska göras skyndsamt, så fort som möjligt helt enkelt. Men det är klart att det är upp till britererna.

Jag har sagt tidigare, Pavel Gamov, att jag inte tycker att vi ska ha några fler omförhandlingar och omröstningar. Det Sverige och EU behöver nu är stabilitet och långsiktighet. Om 27 medlemsländer nu ska börja omförhandla sina villkor behövs det ingen längre tankeverksamhet för att förstå vilken situation vi då står inför. Vi kommer att ha fem tio år av kaos, oordning, osäkerhet och instabilitet. Det är inte det som vare sig Sveriges befolkning eller någon annan befolkning behöver. Det är inte det som företagen behöver. De behöver stabilitet och långsiktighet.

Det är mitt korta svar. Detta var inte uppe till diskussion, men jag ska lämna det svaret ändå, för jag tycker att det är viktigt. Vi behöver långsiktighet, stabilitet och ansvar – inte något annat.

Vi är överens, Jens Holm, om kollektivavtal, även om du nu vill driva frågan om ett socialt protokoll, som jag inte anser att det är läge för. Vi driver de sociala frågorna, med utstationeringsdirektivet och med den sociala pelaren, och det arbetet kommer att fortsätta.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden tacka samfällt statsministern för återrapporteringen från det viktiga mötet i Europeiska rådet som statsministern kommer tillbaka från. Vi välkomnar statsministern tillbaka till EU-nämnden inför nästa toppmöte.

Vi får kanske också från nämnden önska statsministern en glad sommar, om det nu blir en viss sommarledighet efter Gotlandsvistelser och annat.

Innehållsförteckning

§ 1 Återrapportering från Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	3
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	5
Anf. 7 PAVEL GAMOV (SD).....	6
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C).....	9
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	10
Anf. 11 JENS HOLM (V)	11
Anf. 12 TINA ACKETOFT (L)	13
Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 15 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	16
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 17 PAVEL GAMOV (SD).....	17
Anf. 18 JENS HOLM (V)	17
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	19